

روش تحقیق کیفی

دکتر عارفه موسوی

عضو مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت

دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

آنچه خواهیم آموخت:

- مقدمات و کلیات روش تحقیق کیفی
- تفاوت روش های تحقیق کیفی و کمی
- طراحی پژوهش کیفی
- ساختار تحقیقات کیفی
- نمونه گیری در مطالعات کیفی
- اعتباریابی و اصول روایی و پایایی در مطالعات کیفی
- ملاحظات اخلاقی در پژوهش های کیفی
- انواع روشهای تحقیق کیفی
- نرم افزارهای پژوهش های کیفی
- مطالعات ترکیبی

انواع تحقیق بر حسب نتیجه

تحقیق بنیادی: هدف اصلی آن افزایش حیطه دانش، آگاهی از نظم موجود در پدیده‌ها و توسعه نظریه هاست و نتیجه آن نیز ارائه یک تئوری می باشد. این نوع تحقیق فارغ از زمان و مکان می باشد.

مثال: بررسی علل عقب ماندگی تحصیلی دانش آموزان

تحقیق کاربردی: هدف از آن پیدا کردن راه حلی برای مشکلاتی خاص است و نتیجه حاصل در این گونه از تحقیقات، ارائه یک الگو می باشد. این نوع تحقیق قائم به زمان و مکان است.

مثال: بررسی میزان بهره وری در شرکت X و راههای تقویت آن
بهینه سازی عملیات جستجو برای بازیابی اطلاعات پزشکی

تحقیق توسعه‌ای: هدف اصلی نظریه پردازی یا آزمون نظریه نیست. این نوع تحقیق به بهبود و توسعه فرایندها و سازمانها منجر شده و درصدد بهبود وضعیت بوسیله تحقیقات کاربردی است. این نوع تحقیق معمولاً خاصیت تعمیم پذیری زیاد ندارد.

انواع تحقیق بر حسب زمان گردآوری داده ها

۱. تحقیق مقطعی: در یک بازه زمانی محدود انجام می شود.

۱. تحقیق طولی: در این نوع تحقیق در زمانهای مختلفی به طور منظم به همان واحد مطالعه (یا همان جامعه) مراجعه و نتایج به صورت روندی که تغییرات آن در طول زمان قابل مقایسه است، تحلیل می شود.

انواع تحقیق بر حسب روش

کمی / اندازه گیری دقیق پدیده ها

کیفی / توصیف تجارب انسانی

چند نمونه

- اندازه گیری میزان سرانه مطالعه در کشور
- ارزیابی میزان بیکاری جوانان در کشور
- بررسی علل استقبال از یک مناسک آیینی
- مصاحبه با صاحبان یک صنعت و تحلیل آنها

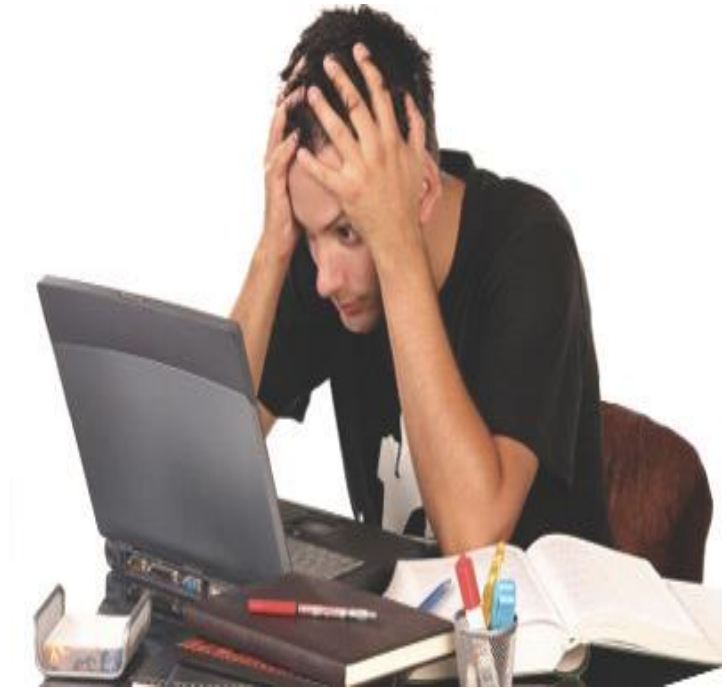
کدامیک از روشهای مطالعه کیفی را تاکنون به کار برده اید؟

موضوعاتی از محیط کار یا رشته تحصیلی خود را بیان کنید که برای بررسی به روشهای کیفی نیاز دارند.

Thinking about doing research....

Reality....

تحقیق کیفی، چرا؟

- تغییرات سریع اجتماعی و در نتیجه آن تنوع زیست جهان: مواجهه با زمینه های اجتماعی و دیدگاههای جدید و نوظهور که روشهای سنتی برای شناخت آنان پاسخگو نیست.
- تحقیق اجتماعی به شکل فزاینده ای وادار به استفاده از روشها و استراتژیهای جدید شده اند.
- پژوهش کیفی به عنوان جنبشی اصلاح گرایانه از سال ۱۹۷۰ در دانشگاهها شروع شد.
- این پژوهش تلاش و کوششی اندیشمندان برای معنادار کردن واقعیات است. این بدان معناست که پژوهشگران کیفی، اشیاء رادر موقعیتهای طبیعی آنها مطالعه می کنند و می کوشند پدیده ها را برحسب معنایی که مردم به آنها می دهند، مفهوم سازی یا تفسیر کنند.
- موضوع اصلی علوم است که درباره انسان بحث می کند و زمینه مطالعات انسانی، علوم سیاسی و اجتماعی از جمله آموزش و پرورش به طور اعم و برنامه های درسی به طور خاص

ویژگی های تحقیق کیفی

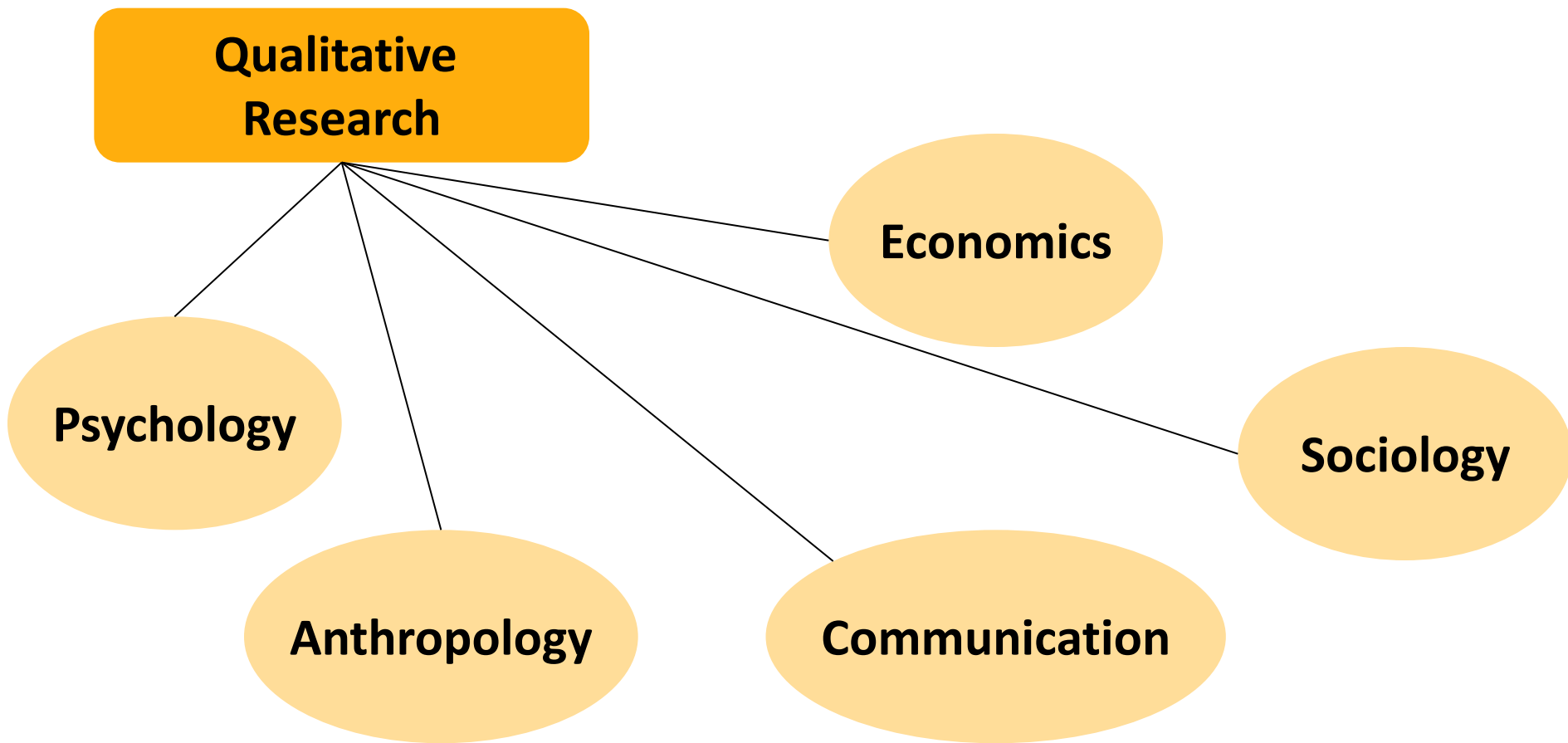
- به دنبال معنا و درک پدیده های اجتماعی خاص است.
- امکان کاوش عمیق و جزئیات موضوعات را فراهم می کند.
- از اندازه های نمونه نسبتا کوچک استفاده می کند
- از روش های انعطاف پذیر و حساس به زمینه اجتماعی استفاده می کند
- شرکت کنندگان را قادر می سازد تا در مورد تجربیات خود باز و منعکس باشند.
- بر تجربیات و نظرات ذهنی افراد تمرکز می کند.
- به دلیل سوء گیری در تفاسیر، نمی توان نتایج را از یک مطالعه کیفی به جمعیت بزرگتر تعمیم داد، یک ضعف اساسی تلقی می شود.

تحقیق کیفی، چرا؟

« بیشتر آنچه می گوییم و انجام می دهیم زیر سطح آگاهی رخ می دهد. به همین دلیل است که ما به تکنیک های جدید نیاز داریم: برای رسیدن به دانش پنهان برای رسیدن به چیزی که مردم نمی دانند که می دانند.»

Jerry Zaltman

کاربرد روش تحقیق کیفی

تحقیق کیفی در کسب و کار

- تجزیه و تحلیل شغل
- تبلیغات
- افزایش بهره وری
- توسعه محصول جدید
- تجزیه و تحلیل فروش

روش پژوهش کیفی

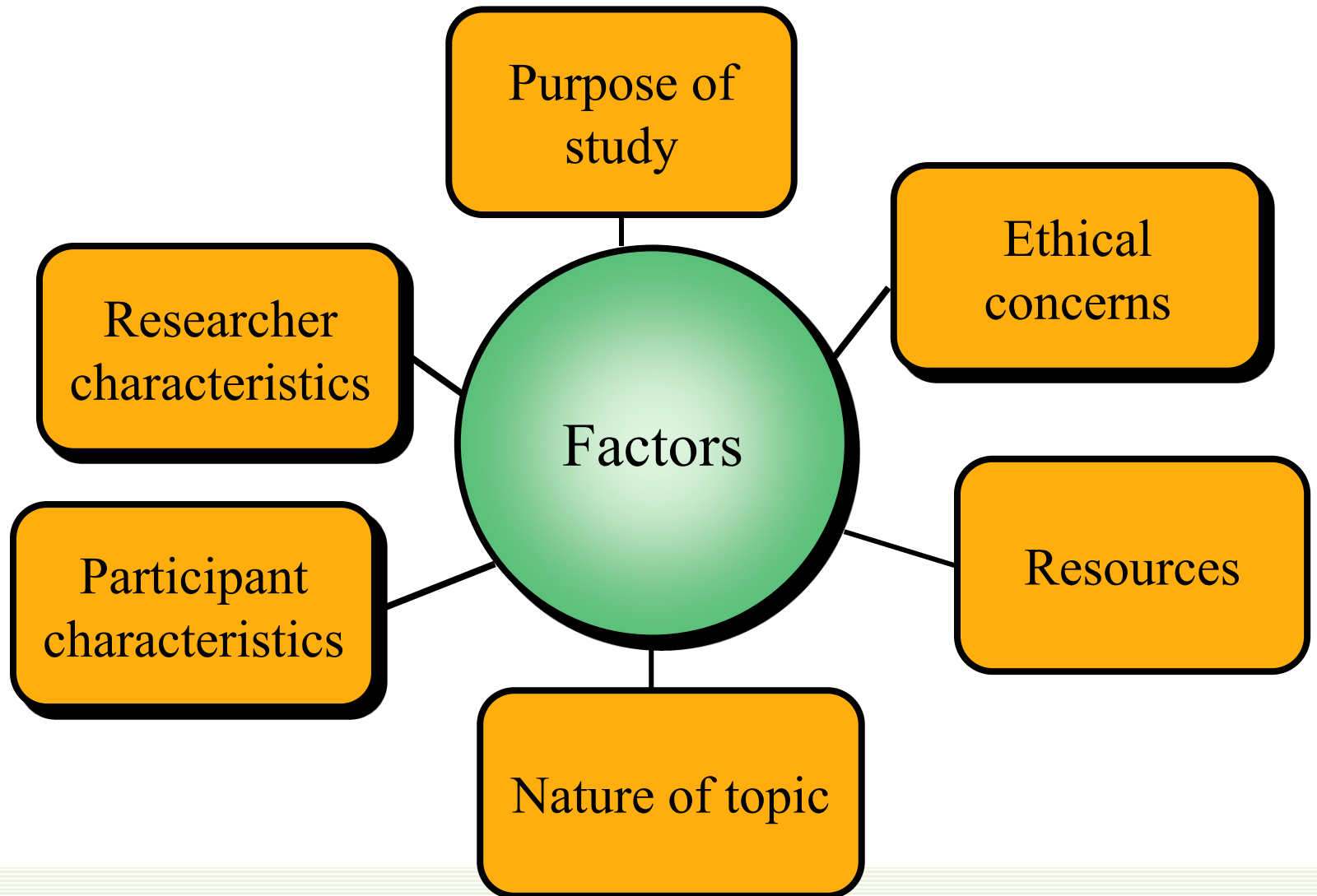
Examples of published qualitative research

- Understanding attitudes towards public transport and private car: A qualitative study
- A qualitative study to identify skills and competency required for hospital managers
- Exploring migration hold factors in climate change hazard-prone area using grounded theory study: evidence from coastal Semarang, Indonesia
- **'Poverty's scar**: A qualitative inquiry of financing shortcomings in specialized burn hospitals
- **I wish I had AIDS"**: a qualitative study on access to health care services for HIV/AIDS and diabetic patients in Cambodia

چند نمونه مطالعه کیفی منتشر شده

- درک نگرش نسبت به حمل و نقل عمومی و خودروی شخصی: یک مطالعه کیفی
- مطالعه کیفی برای شناسایی مهارت ها و شایستگی های مورد نیاز مدیران بیمارستان ها
- بررسی عوامل نگهدارنده مهاجرت در منطقه مستعد تغییر آب و هوا با استفاده از مطالعه گرندد تئوری: شواهدی از ساحل اندونزی
- زخم فقر: بررسی کیفی کاستی های تامین مالی در بیمارستان های تخصصی سوختگی
- ای کاش ایدز داشتیم: یک مطالعه کیفی در مورد دسترسی به خدمات بهداشتی درمانی برای بیماران HIV/AIDS و دیابتی در کامبوج

انتخاب روش تحقیق کیفی

منابع داده ها

مردم

سازمانها

متون

محیط

محصولات رسانه ای

وقایع

QUANTITATIVE VS QUALITATIVE

Qualitative Data

Make meaning through methodologies and methods like grounded theory, thematic analysis, content analysis, narrative analysis, etc.

Quantitative Data

Make meaning through mathematical techniques such as mean, median, standard deviations, linear regression, etc.

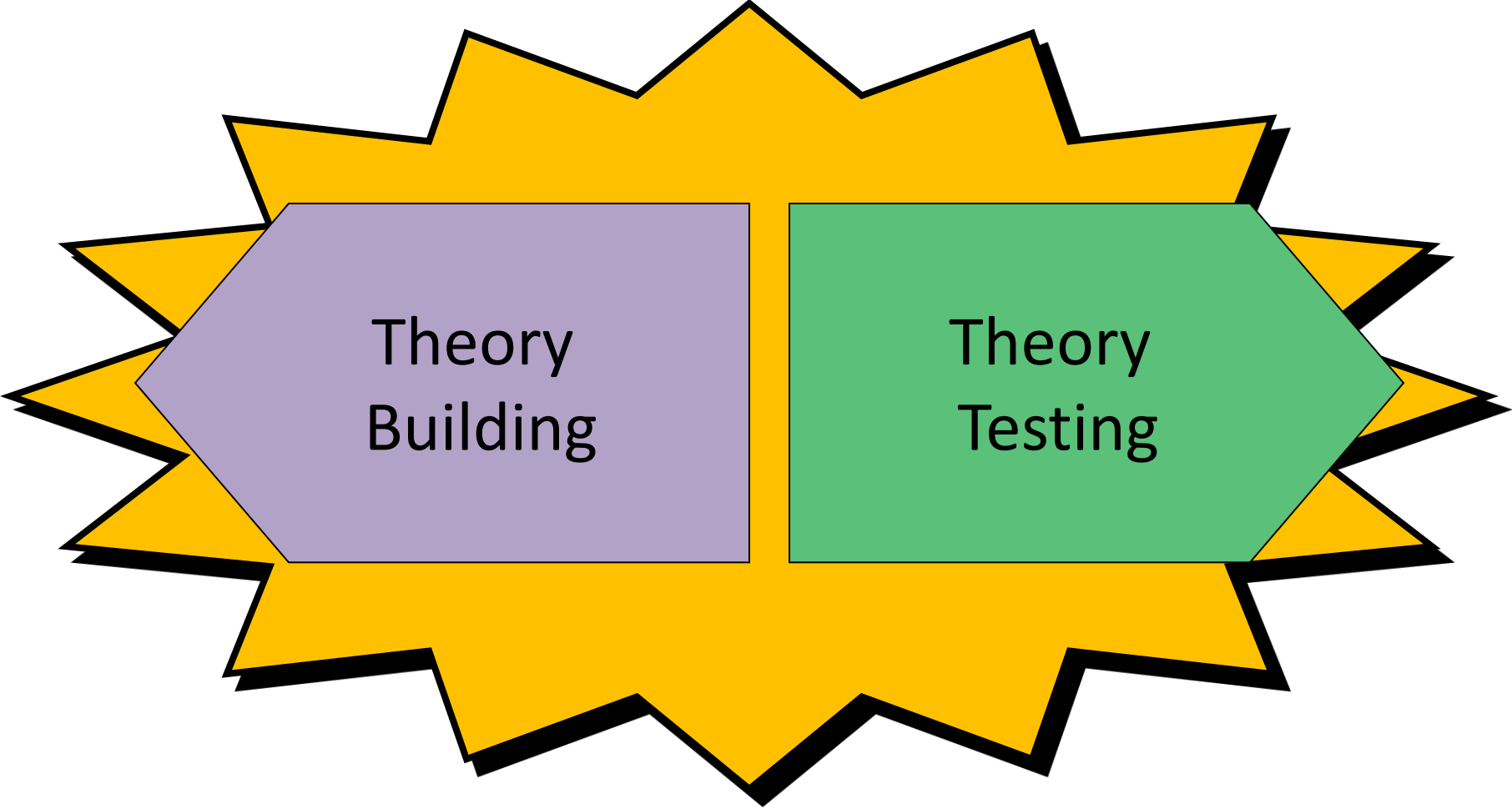
Delve | www.delvetool.com | @delvetool

انواع تحقیق بر حسب نوع داده

- رویکردی نظامدار تعاملی و ذهنی به منظور توصیف تجارب زیسته افراد، درک و تبیین پدیده ها و معنی بخشیدن به آنها (Subjective)
- با یک سوال گسترده شروع می شود
- داده های حاصله از مصاحبه ها، مستندات، مشاهده، عکس ها، فیلم ها، ضبط های صوتی، یادداشت های میدانی، بدون قضاوت های آماری
- عدم تعمیم نتایج به کل جامعه
- بینش یا نظریه با مقوله های تولید شده از داده های خود (رویکرد استقرایی)

- فرایندی رسمی، عینی (Objective)
- درک و تبیین پدیده ها از طریق داده های کمی
- با یک فرضیه خاص شروع می شود
- بر حسب شاخص هایی چون جنسیت، سن، مکان، ویژگی و ...
- تعمیم نتایج به کل جامعه
- آزمایش نظریه یا ایده ها با استفاده از دسته بندی های قبلی از داده ها (رویکرد قیاسی)
- امکان کنترل متغیرها
- تصادفی سازی برای کاهش سوگیری ذهنی

تمایز بین روش تحقیق کمی و کیفی

Theory
Building

Theory
Testing

تمرکز تحقیقات کمی و کیفی

Qualitative

- Understanding
- Interpretation

Quantitative

- Description
- Explanation
- Prediction

پژوهشگران در تحقیقات کمی و کیفی

Qualitative

- High
- Participation-based

Quantitative

- Limited
- Controlled

نمونه گیری در مطالعات کمی و کیفی

Qualitative

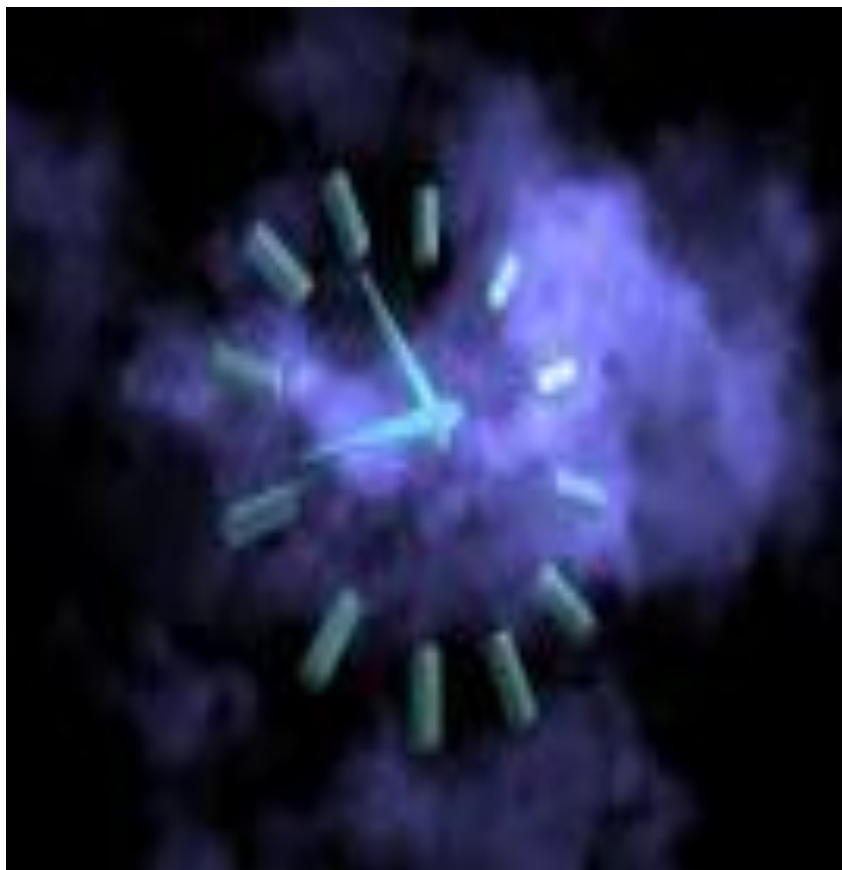
- Non-probability
- Purposive
- Small sample

Quantitative

- Probability
- Large sample

طرح تحقیق در مطالعات کمی و کیفی

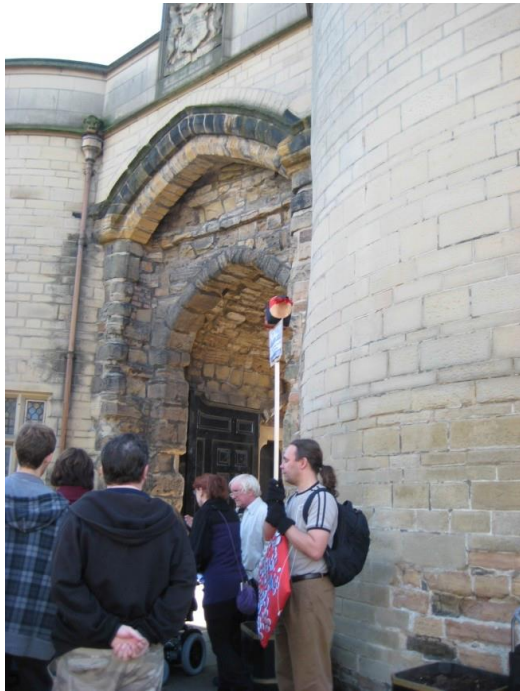
Qualitative

- Longitudinal
- Multi-method

Quantitative

- Cross-sectional or longitudinal
- Single method

نحوه جمع آوری داده ها

- مصاحبه ها (ساختار یافته ، نیمه ساختاریافته یا بدون ساختار)
- گروه های متمرکز (Focus groups)
- پرسشنامه یا نظرسنجی
- داده های ثانویه، از جمله یادداشت های روزانه، گزارش دهی شخصی، گزارش های مکتوب
- رویدادهای گذشته / داده های آرشیو و گزارش های شرکت؛
- مشاهدات مستقیم - همچنین ممکن است ضبط شود (تصویری/صوتی)

Turnaround

Qualitative

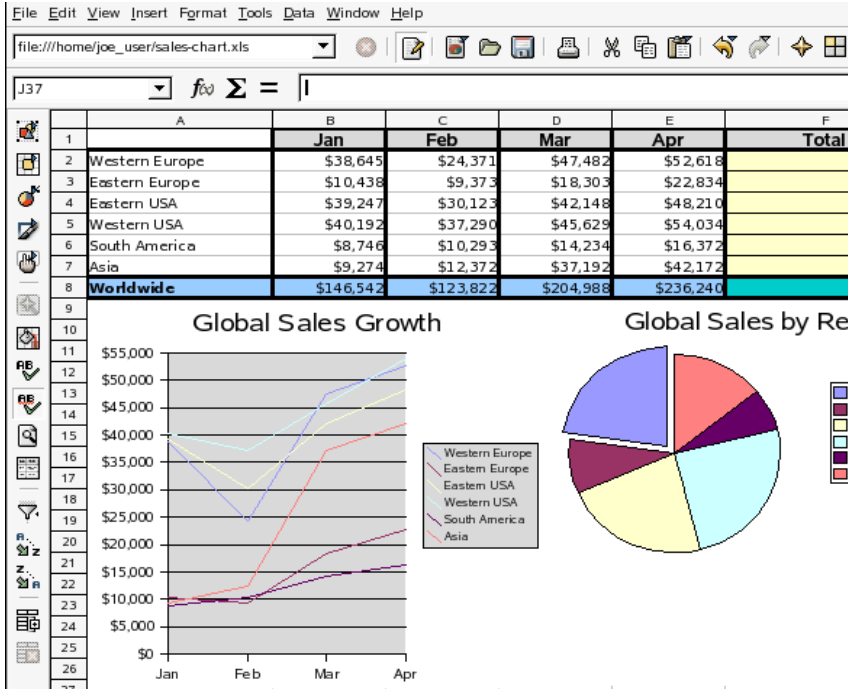
- Shorter turnaround possible
- Insight development ongoing

Quantitative

- May be time-consuming
- Insight development follows data entry

تحليل داده ها

Qualitative

- Nonquantitative; human
- Judgment mixed with fact
- Emphasis on themes

Quantitative

- Computerized analysis
- Facts distinguished
- Emphasis on counts

طراحی پژوهش کیفی

Write up & disseminate the findings

Organise & analyse the data

Conduct the research

Prepare any fieldwork &
secure all of the necessary
ethics & governance approvals

Design the study (The data collection)

Refine the research
question(s)/ aim(s)/
objective(s)

The literature review

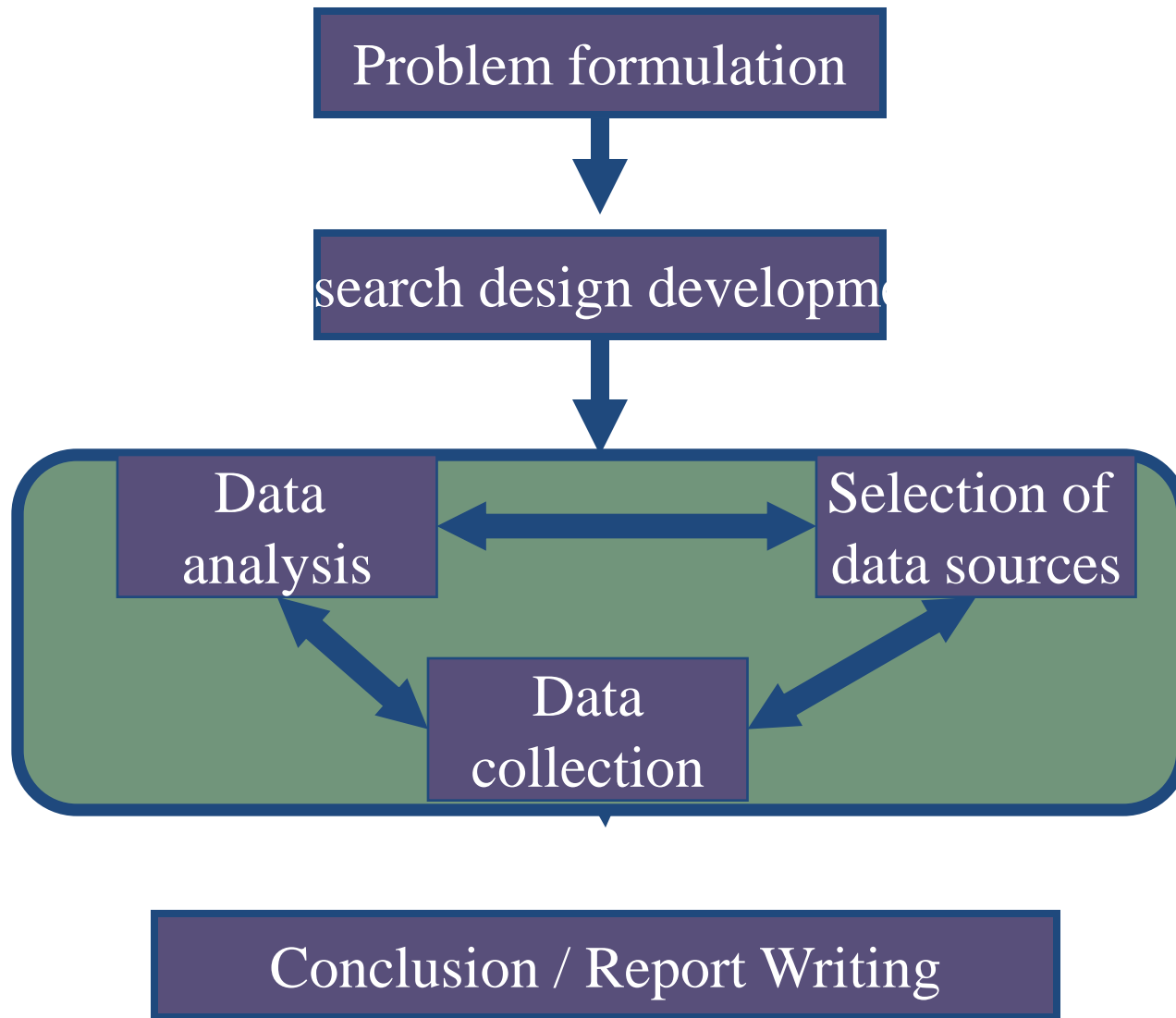
Research problem

Choose a
topic

گزارش گزارش در پژوهش کیفی

Dr. Arefeh Mousavi, Ph.D.
MUI, HMERC

مرور متون

- درک اولیه از واقعیت های مورد مطالعه است.
- به عنوان فهم مقدماتی تلقی می شود که با افزودن اطلاعات جدید و ناسازگار از این درک اولیه فراتر می رویم و مهم تر از همه در طول فرایند تحقیق شرح و بسط می یابند.
- غالباً تفکیک فرایند تحقیق در پژوهش کیفی به مراحل مجزا از یکدیگر کار دشواری است.
- تحقیق کیفی توان بالقوه واقعی خود را هنگامی آشکار می کند که بخش های مهم فرایند تحقیق به یکدیگر پیوند خورده باشند.

سوال پژوهش

- یکی از مهمترین مراحل تحقیق کیفی، نحوه صورتبندی سوالات پژوهش است.
- سوال پژوهش پرسش مشخصی است که پژوهش قرار است به آن پاسخ دهد.
- طرح مطالعه از سوال پژوهش سرچشمه می گیرد. پرسش پژوهش عوامل تعیین کننده پژوهش و روش های مورد استفاده برای گردآوری و تحلیل داده ها را مشخص می کند.
- سوال پژوهش، حوزه و محدوده پژوهش را مشخص می کند و مانند فرضیه حدس علمی نمی زند.
- معمولا سوال پژوهش را زمانی می نویسید که **مساله و خلاء پژوهشی** خود را مشخص و تبیین کرده آید.
- به عنوان مثال: "عوامل جامعه که رانندگی در حالت مستی را ترویج می کنند چیست؟"
- اگر هدف تحقیق به جای تأیید، کاوش باشد
- به عنوان مثال: نظرات و تجربیات شرکت کنندگان در مورد XXXX چیست؟ چه تفاوت های جنسیتی در دیدگاه ها و تجربیات شرکت کنندگان وجود دارد؟

Good research questions

- Interesting
- Relevant/ important
- Feasible
- Ethical
- Concise/ clearly delineated
- Answerable

Green in Gilbert (ed.) 2008

نمونه گیری غیر احتمالی

**Purposive
Sampling**

**Snowball
Sampling**

**Convenience
Sampling**

حجم نمونه در تحقیقات کیفی

- انتخاب حجم مناسب نمونه، مستلزم معامله ای پایاپای بین گسترده‌گی تحقیق و عمق آن است.
- شیوه ایده آل نمونه گیری این است که تا رسیدن به موردی که پس از آن اطلاعات جدیدی به دست نمی آید به انتخاب ادامه دهیم.
- در تحقیقات کیفی حجم نمونه به سوال تحقیق، زمان، تعداد محققین و روش تحقیق بستگی دارد.

General sampling rule:

You should keep conducting interviews until no new insights are gained.

آنچه محققان کیفی نگران آیند

- آیا داده های خود را به درستی کدگذاری کرده ام؟
- آیا توانسته ام موقعیت را به شیوه ای واقع بینانه ثبت کنم؟
- آیا زمینه را با جزئیات کافی شرح داده ام؟
- آیا توانسته ام دنیا را از چشم شرکت کنندگان بینم؟
- آیا رویکرد من انعطاف پذیر است و می تواند تغییر کند؟

معیارهای کیفیت در تحقیق کیفی

یک انتقاد

تفسیر و نتایج تحقیق کیفی تنها زمانی برای خواننده شفاف و قابل فهم می شوند که با نقل قولهای روشنگر از مصاحبه ها یا پروتکل های مشاهده همراه باشد.

پایایی

پایایی داده های حاصل از مشاهده

- استفاده از چندین مشاهده گر جهت یکپارچه سازی یادداشت ها
- تفسیرهای خلاصه شده در یک کلمه، جمله، نقل قولی از یک گفت و گو و...
- شرح مفصل تری از برداشت های مربوط به مصاحبه ها و تماسهای میدانی
- یادداشت های روزانه از کار میدانی مثل خاطرات حاوی تجربیات، ایده ها، ترس ها، اشتباهات، پیشرفت ها و مشکلاتی که در حین کار ایجاد شده است.

پایایی داده های حاصل از مصاحبه

- آموزش مصاحبه گران در استفاده از راهنمای مصاحبه یا پرسش های مولد در مصاحبه های آزمایشی
- آموزش و تبادل نظر درباره شیوه اجرای تفسیر و روش کدگذاری و به هنگام تفسیر داده ها
- تکوین داده ها باید به نحوی تحلیل شود که بتوان مشخص کرد کدام گزاره متعلق به فرد مورد مطالعه است و کدامیک تفسیر محقق است.
- کنترل مجدد مصاحبه ها
- هرچه فرایند تحقیق به منزله یک کل با جزئیات بیشتری ثبت شود، پایایی کل فرایند بهتر است.

اعتبار (معیارهای ارزشیابی لینکلن و گوبا)

معیارهای اعتبار پژوهش کیفی عبارتند از:

در تحقیقات کیفی اعتبار مبتنی است بر روایی ابزار، تعمیم پذیری داده ها و عینی بودن داده ها

- اعتبار یا باور پذیری (Credibility): اطمینان از صحیح بودن یافته ها: بازبینی مصاحبه ها، اختصاص وقت کافی و رسیدن به اشباع داده ها
- اطمینان پذیری (Dependability): قابلیت تکرار داده ها در زمان مشابه: بهره گیری از ناظر خارجی
- قابلیت انتقال (Transferability): کاربرد نتایج در گروه دیگر: حداکثر تنوع در نمونه گیری
- تایید پذیری (Confirmability): قابل پیگیری داشته باشد: با برقراری امکان ممیزی و شکل گیری درون مایه ها

Evaluation of research quality

Qualitative Research

Lincoln and Guba's Evaluative Criteria

Focus on:

- Credibility
- Dependability
- Transferability
- Confirmability

Quantitative Research

Focus on:

- Internal validity
- Reliability, stability
- External validity

مصاحبه عمیق (In-depth interview)

- گفت و شنودی بین مصاحبه گر و مطلع با هدف دستیابی به اطلاعات معین. در جستجوی اطلاعات از فرد یا افراد -گفتگوی دو طرفه -سوالات باز
- شروط انجام مصاحبه (مزاحمت های محیط فیزیکی، رضایت آگاهانه، ایجاد یک محیط مثبت برای یک مصاحبه)
- یادگیری انجام مصاحبه موثر (اهداف را در نظر داشته باشید، سوال شما منتظر جواب خاص نباشد، ترتیب منطقی)
- مصاحبه یک هنر است همچنان که یک مهارت نیز هست، (شنود موثر، به بن بست نکشاندن، به حرف آوردن)
- یادداشت برداری و نوشتن را بعد از مصاحبه
- مصاحبه را با یادداشتها و حرکات بدنی مصاحبه شونده تکمیل کنید.
- سعی نکنید زبان محاوره ای را به به زبان نوشتاری تبدیل کنید.
- راهنمای مصاحبه را رعایت کنید ولی پذیرای ایده های جدید باشید.

فرمت مصاحبه

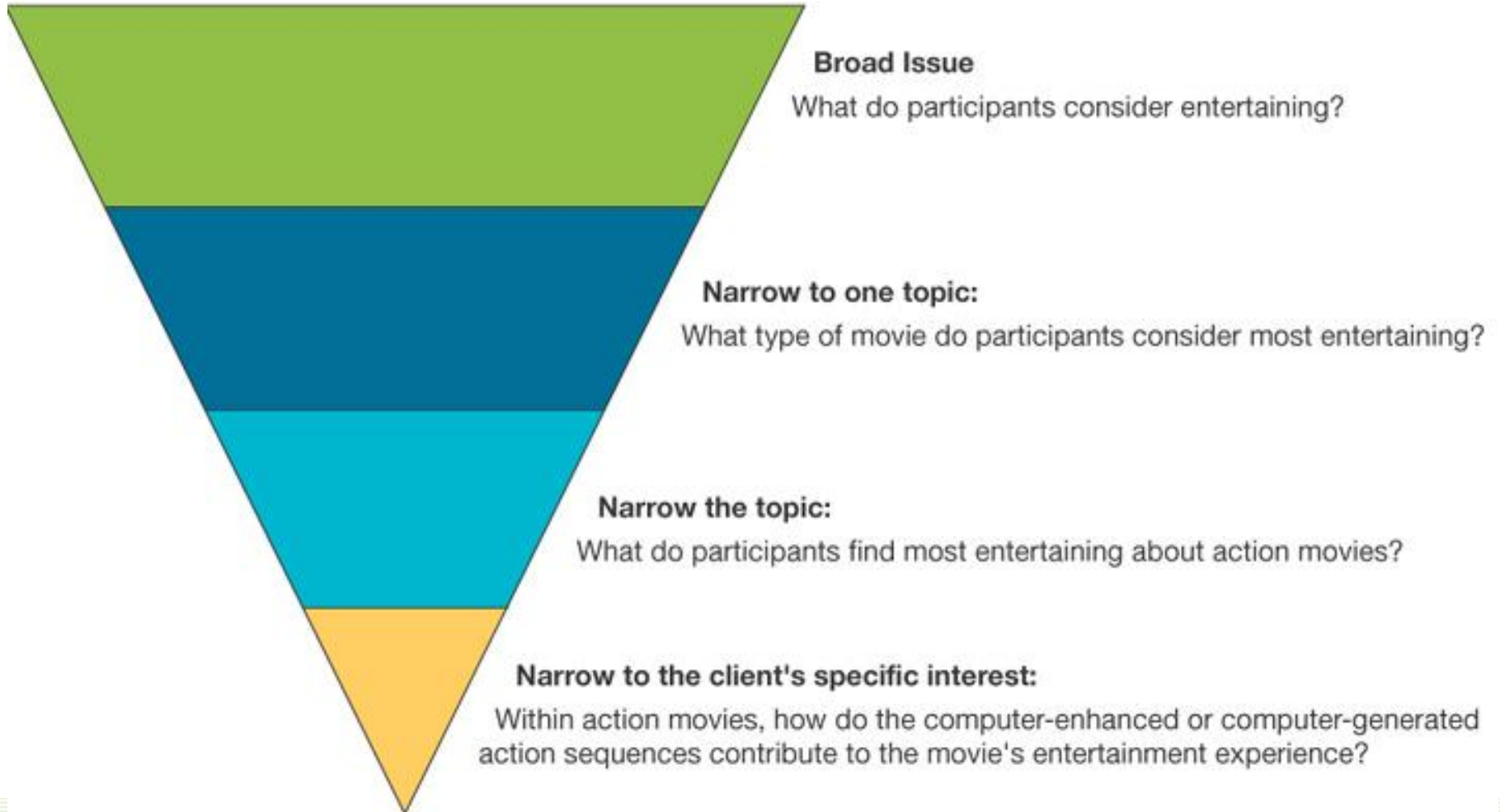
Unstructured

Semi-structured

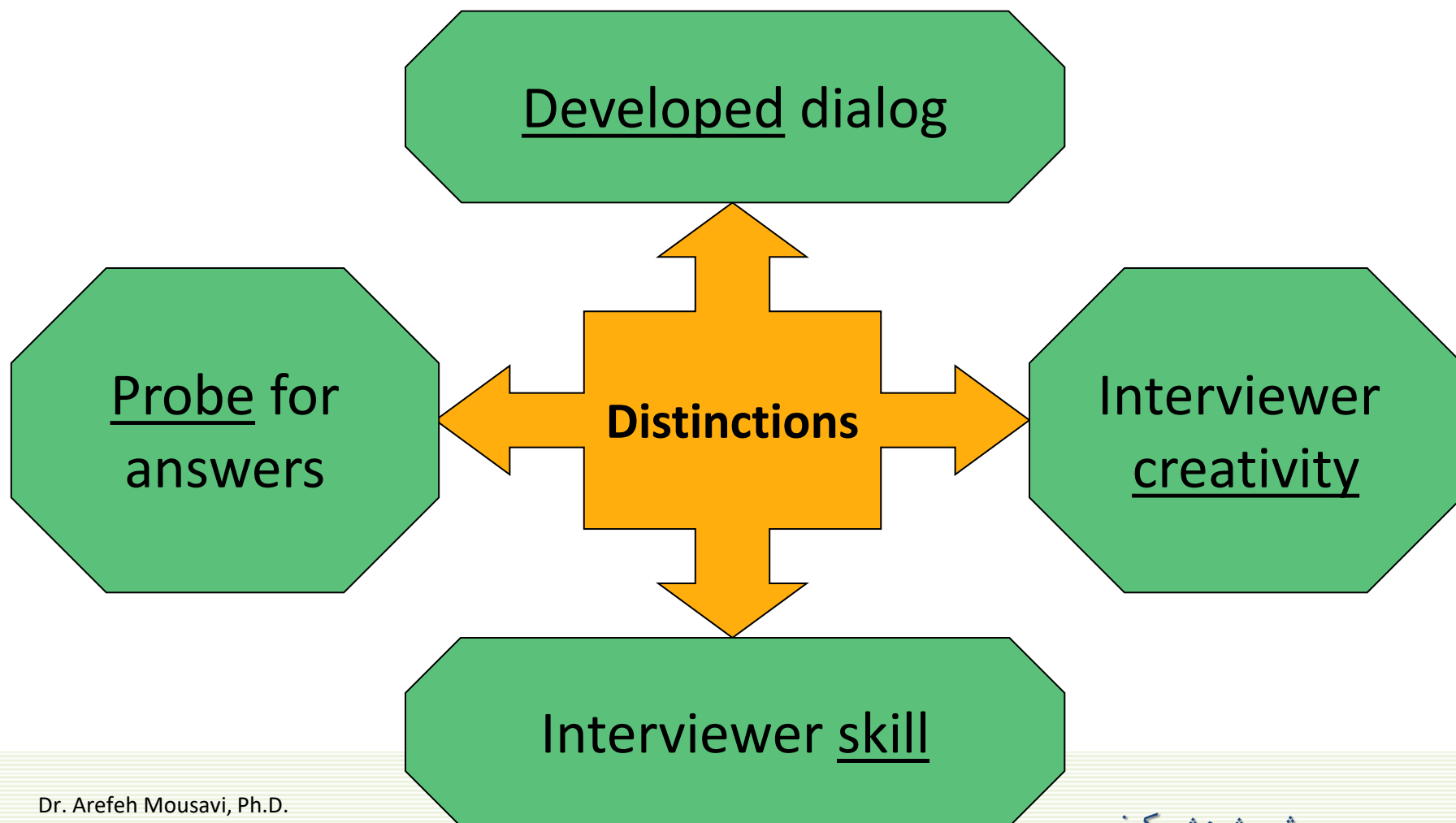
Structured

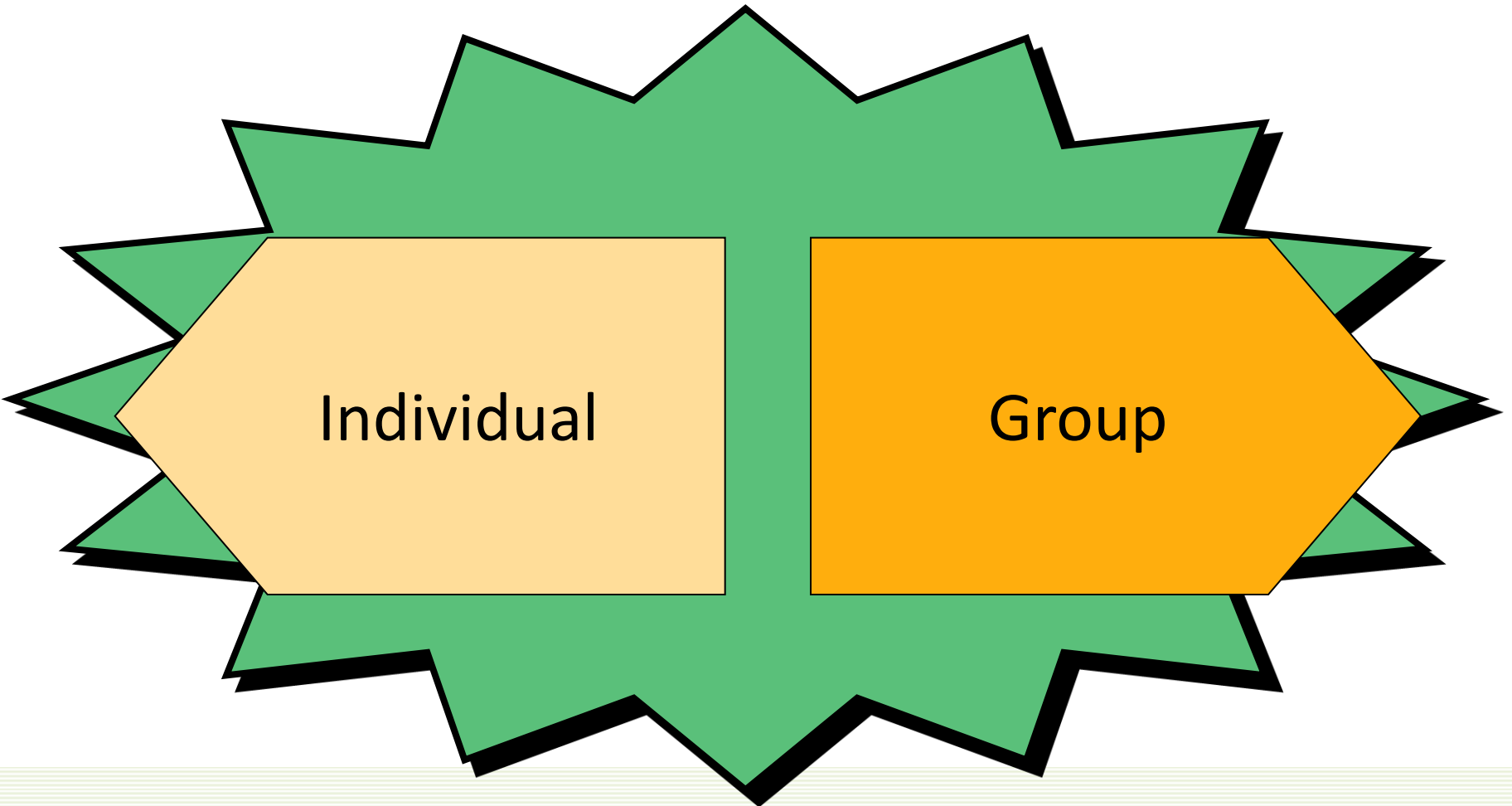
سلسله مراتب سؤالات مصاحبه

الزامات برای مصاحبه های بدون ساختار

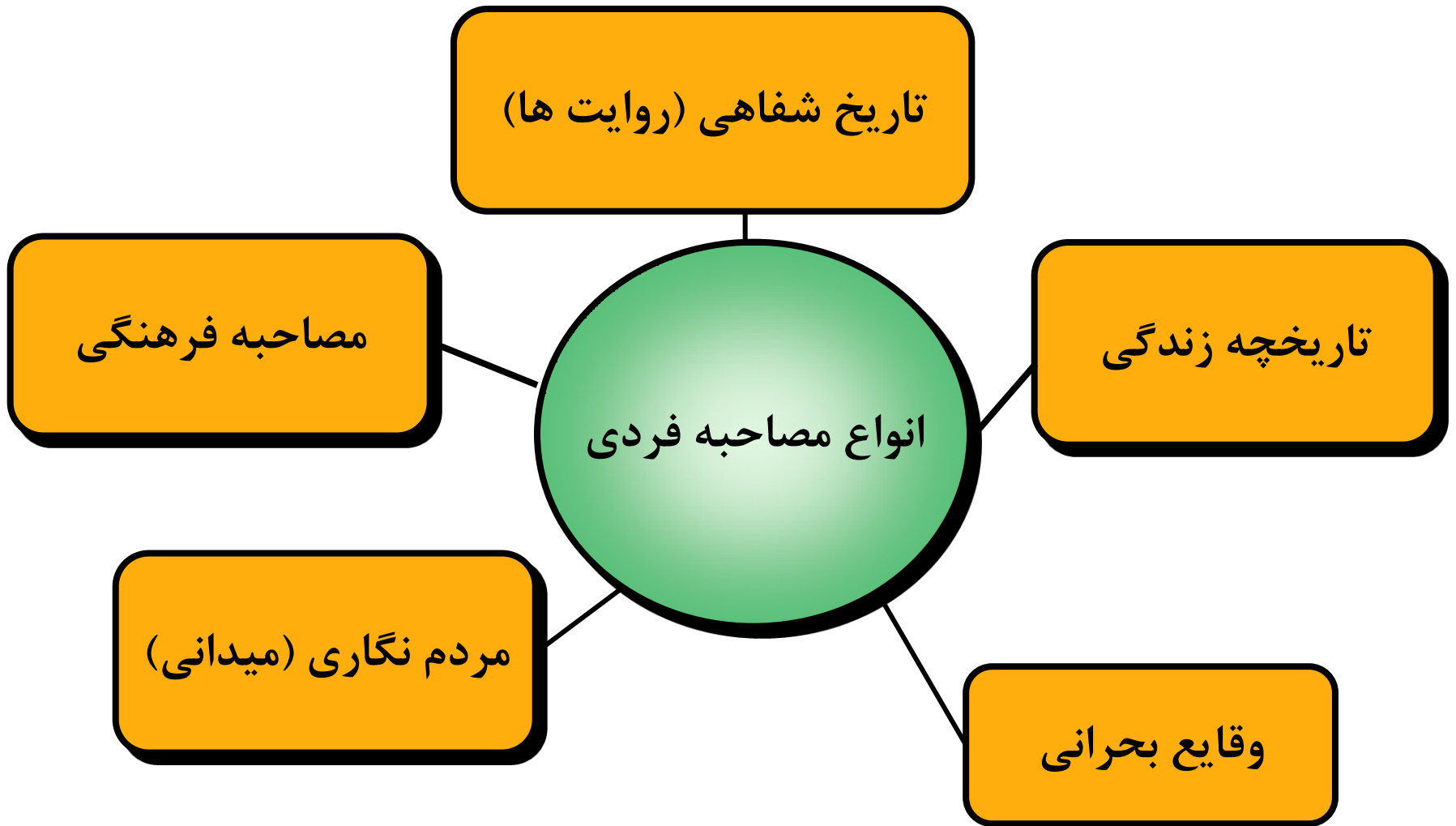

نوع مصاحبه

IDI vs Group

Individual Interview	Group Interview
<p>Research Objective</p> <ul style="list-style-type: none"> • Explore life of individual in depth • Create case histories through repeated interviews over time • Test a survey 	<ul style="list-style-type: none"> • Orient the researcher to a field of inquiry and the language of the field • Explore a range of attitudes, opinions, and behaviors • Observe a process of consensus and disagreement
<p>Topic Concerns</p> <ul style="list-style-type: none"> • Detailed individual experiences, choices, biographies • Sensitive issues that might provoke anxiety 	<ul style="list-style-type: none"> • Issues of public interest or common concern • Issues where little is known or of a hypothetical nature
<p>Participants</p> <ul style="list-style-type: none"> • Time-pressed participants or those difficult to recruit (e.g., elite or high-status participants) • Participants with sufficient language skills (e.g., those older than seven) • Participants whose distinctions would inhibit participation 	<ul style="list-style-type: none"> • Participants whose backgrounds are similar or not so dissimilar as to generate conflict or discomfort • Participants who can articulate their ideas • Participants who offer a range of positions on issues

حالت های مصاحبه گروهی

The screenshot shows the FocusVision VideoMarker software interface. On the left, there is a video player showing a group of people in a meeting. Below the video player are playback controls and a progress bar. On the right, there is a list of clips with their durations. At the top, there is a 'VideoMark!' button and a 'Click the VideoMark button to create a new mark' instruction. At the bottom, there are buttons for 'Technical Support', 'Review/Email/Export Clips', and 'Help'. The version number 'ver. 1.0.0' is displayed at the bottom right.

Location: FocusVision Worldwide, Inc., Stamford CT
Date: 7/11/2005
Client: Client Demonstration
Topic: VideoMarker Demo

Click the VideoMark button to create a new mark

VideoMark!

Click ► to play VideoMark or 📌 to create a clip.

- Always forget to bring coupons 00:00
- New safety cap design 00:00
- Generic brand is better value 00:00
- Close-up on easel 00:00

Clip: vmark-demo 01:27

Guide
Screener
Profile
Transcript
Help

Technical Support Review/Email/Export Clips

ver. 1.0.0

Face-to-Face

Telephone

Online

Videoconference

معرفی انواع عمده روشهای تحقیق کیفی

انواع روشهای تحقیق کیفی

- **پدیدارشناسی:** مطالعه انسان گرایانه پدیده های مربوط به انسان مطابق فلسفه پژوهشگر است. هدف تبیین و توصیف تجارب افراد از یک پدیده است همانطوری که ان را تجربه کرده اند (تجارب زیسته) و توسط پژوهشگر تفسیر شده است.

مثال: تجربه زیسته بیماران از زندگی با سرطان

- **تئوری زمینه ای:** رویکرد تحقیق استقرایی است که طی آن پژوهشگر سعی در یافتن فرایندهایی دارد که انسان (بیمار و...) در هنگام مواجهه با یک پدیده در صحنه اجتماعی با آن برخورد می کند. یک نظریه (بسترزاد) شکل می گیرد. لزوماً و همیشه منجر به شکل گیری نظریه نمی شود.

مثال: فرایند سازگاری در بیماران مبتلا به سرطان پستان ماستکتومی شده

انواع روشهای تحقیق کیفی

- **تاریخی:** توصیف روایت گونه یا تحلیل رویدادهایی است که در گذشته دور یا نزدیک اتفاق افتاده است. داده ها از اسناد، گزارشهای کلامی، مصنوعات و... به دست می آید.
- **اتنوگرافی:** بررسی فرهنگ ها از طریق مطالعه عمیق اعضای آن فرهنگ می باشد. پژوهشگر واقعا در میان مردم زندگی میکند و جزیی از فرهنگ آنها می شود.
- **Men's attitudes, beliefs and roles in pregnancy and childbirth: an Ethnographic Study in Nepal**
- **تحلیل روایت:** تحلیل روایت افراد از تجربیاتشان در طول زندگی برای یک پدیده استفاده شده است. پژوهشگر به دنبال جستجوی داستان جامعه پژوهش و ثبت آن داستان است.

رویکردهای تحلیل محتوا

۱. تحلیل محتوای کمی و تحلیل محتوای کیفی
۲. تحلیل محتوای آشکار و تحلیل محتوای پنهان
۳. تحلیل محتوای قیاسی و تحلیل محتوای استقرایی

مهم است که پژوهشگر پیش از شروع کار تحلیل محتوا، رویکرد خود را انتخاب کند.

بر چه اساسی؟
مسأله؛ هدف و سوال پژوهش

تحلیل محتوای کمی

- در تحلیل محتوای کمی بیشتر به شمارش پیام ها اکتفا می شود.
 - تحلیل محتوای کمی بیشتر با محتوای آشکار در متن سروکار دارد.
- مانند؟ شمارش کلمه ها، فراوانی کلیدواژه ها، جمله ها، وقفه بین پیام ها، دقایق

فرض ها:

- تکرار یک پیام، نشان دهنده حقایق نهفته در آن محتوا است.
- بررسی ساختارمند و نظام مند محتوا می تواند پیام آن را آشکار کند.
- انتقادهایی بر این روش وارد است: **نتایج کم ارزش، اتلاف وقت**، تأکید بر تکرار، **سطحی اندیشی** و مانند آن

تحلیل محتوای کیفی

- در تحلیل محتوای کیفی بیشتر به یافتن مفاهیم، چارچوبها و الگوهای نهفته در پیام ها اکتفا می شود.
- تحلیل محتوای کیفی بیشتر با محتوای پنهان در متن سروکار دارد.
مانند؟ محتوای آشکار/ پنهان نهفته در متن، تفسیر معنای متن

فرض ها:

- تکرار یک پیام، نشان دهنده حقایق نهفته در آن محتوا نیست.
- یافتن روابط میان پیام ها می تواند نشان دهنده واقعیت آن محتوا باشد.

تحلیل محتوای قیاسی و استقرایی

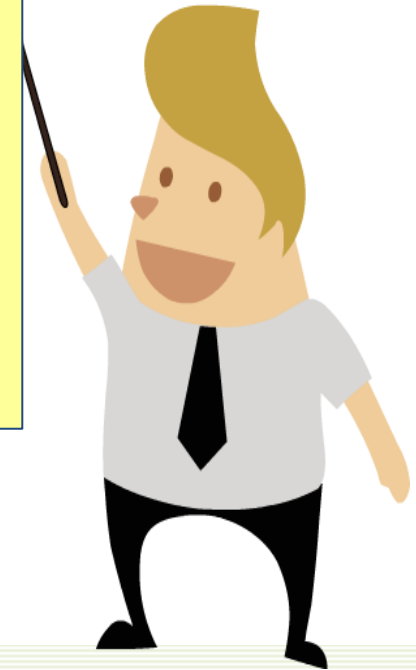
تحلیل محتوای قیاسی: بررسی یک **نظریه**، **درستی** یک آزمون، فرضیه یا مدل مورد نظر است.

تحلیل محتوای استقرایی: رسیدن به **دریافتی جدید** از یک **حوزه**، ارائه **نظریه**، **مدل**، **الگو** و **چارچوبی** نوین در یک زمینه مطالعاتی مدنظر است.

تصویرات نادرست از تحلیل محتوا

۱. هر کسی می تواند آن را انجام دهد.
۲. بدون تاکید بر نوع پیام انجام می شود.
۳. نیازی به آمادگی و برنامه ریزی قبلی ندارد.
۴. محدود به مراکز علمی و دانشگاهی است.

تجزیه و تحلیل داده های کیفی

- تحلیل محتوا
- تجزیه و تحلیل شبکه های اجتماعی (همچنین می تواند کمی باشد): پیوندهای بین افراد را به عنوان راهی برای درک آنچه که انگیزه رفتار است، بررسی می کند.
مثال: درک اینکه چرا برخی افراد در کار موفق تر از دیگران هستند و چرا برخی از کودکان بیشتر از خانه فرار می کنند.
- تحلیل مکالمه: تجزیه و تحلیل مکالمه مستلزم بررسی دقیق داده ها است، از جمله اینکه دقیقاً چه کلماتی استفاده می شوند، به چه ترتیبی، آیا سخنرانان با گفتارشان همپوشانی دارند یا خیر، و تأکید بر کجاست.
- تحلیل گفتمان: این رویکرد نه تنها **مکالمه** را تجزیه و تحلیل می کند، بلکه **زمینه اجتماعی** را نیز در نظر می گیرد که در آن گفتگو رخ می دهد.

تحلیل محتوای کیفی

- فرایند نظام مند شناسایی، کدگذاری، طبقه بندی، تفسیر، استنباط و استخراج پیامها، نمادها، آثار و مفاهیم پیدای و پنهان در متن
- جهت آشکار کردن محتوای پیام در ارتباطات با به کارگیری **مجموعه ای از قوانین طبقه بندی شده** و نظام دار، پیام ها تغییر و تبدیل یافته و به صورت داده هایی **خلاصه شده و قابل مقایسه** در می آید.
- فرایند **تحلیل محتوای کیفی** اغلب در طول مراحل اولیه جمع آوری داده ها شروع میشود.
- **درگیری اولیه** در مرحله تحلیلی به شما کمک میکند که مابین تکوین مفاهیم جمع آوری داده ها به **عقب و جلو** حرکت کنید و ممکن است به شما در نشان دادن **جمع آوری داده های بعدی** به سمت منابعی که برای پرداختن به سوالات تحقیق مفیدتر هستند، کمک کند.

مراحل تحلیل محتوا

مرحله (۱) تغییر یافتن داده ها به سمت متن نوشتاری قبل از شروع تحلیل

مرحله (۲) تعریف واحد تحلیل:

- اختلافات در تعریف واحد میتواند در تصمیم‌های رمزگذاری همانند مقایسه نتایج با دیگر بررسیهای مشابه تاثیرپذیر باشد.
- بنابراین تعریف کردن واحد رمزگذاری یکی از اساسی‌ترین و مهم‌ترین تصمیمات است.
- کوچک‌ترین بخشی که به معنا یا مفهومی اشاره دارد. یک کد برای یک بخش متنی در هر اندازه‌ای (الف) واژه؛ (ب) عبارت؛ (ج) جمله؛ (د) پاراگراف؛ (ه) بند، (و) تصویر؛ (ز) نماد

مرحله (۳) کد گذاری: کدگذاری عملی تفسیری است.

- در پژوهش‌های کیفی، کد معمولاً کلمه یا عبارتی کوتاه است که به شکلی نمادین نشان دهنده ویژگی برجسته و فشرده دربرگیرنده ذات یک چیز و یادآور بخشی از یافته‌ها است.
- وقتی در بخشی از داده‌ها تأمل می‌کنیم تا معنای محوری آنها را پیدا کنیم، مشغول رمزگشایی هستیم و زمانی که کد مناسبی برای آن تعیین می‌کنیم در واقع رمزگذاری می‌کنیم.
- به ندرت دور اول کدگذاری کاملاً موفق است!
- تحلیل محتوای کیفی به شما اجازه در نظر گرفتن یک واحد از متن بیشتر از یک مقوله بطور همزمان را میدهد. مقوله بندی یعنی غلبه بر پراکندگی داده‌ها، مقوله‌ها در طرح رمزگذاری شما باید به روشی که آنها از لحاظ ذاتی (درونی) ظاهراً تا جایی که ممکن است، متجانس و همگون و از لحاظ خارجی نامتجانس باشند، تعریف شوند.

مراحل تحلیل محتوا

- **مرحله (۴) رمزگذاری کردن یک نمونه** از داده‌هایتان است. ارزیابی از توافق کدگذار داخلی بعد از کدگذاری نمونه لازم است.
- اگر سطح هماهنگی پایین است. قوانین کدگذاری شده باید دوباره بررسی شوند.
- رمزی کردن متن نمونه، بررسی کردن انسجام کدگذاری و تجدید نظر کردن قوانین کدگذاری، یک فرایند تکراری است و باید تا زمانیکه به هماهنگی کدگذاری دست یابد، باید ادامه داشته باشد.
- **مرحله (۵) رمزگذاری همه متن** در صورت انسجام کافی در رمز گذاری.
- **مرحله (۶) ارزیابی کردن انسجام کدگذاری:** بعد از کدگذاری مجموعه کامل داده‌ها، نیاز به دوباره واریسی کردن هماهنگی رمزگذاری وجود دارد. اگر یک نمونه در روشی معتبر و هماهنگ کدگذاری شود، رمزگذاری همه مجموعه از متن الزاما منسجم نمیگردد.
- درک رمزگذار از طبقه‌بندیها و قوانین رمزگذاری ممکن است به نحو ظریفی در طول زمان به سمت پراکندگی بیشتر سوق نماید.

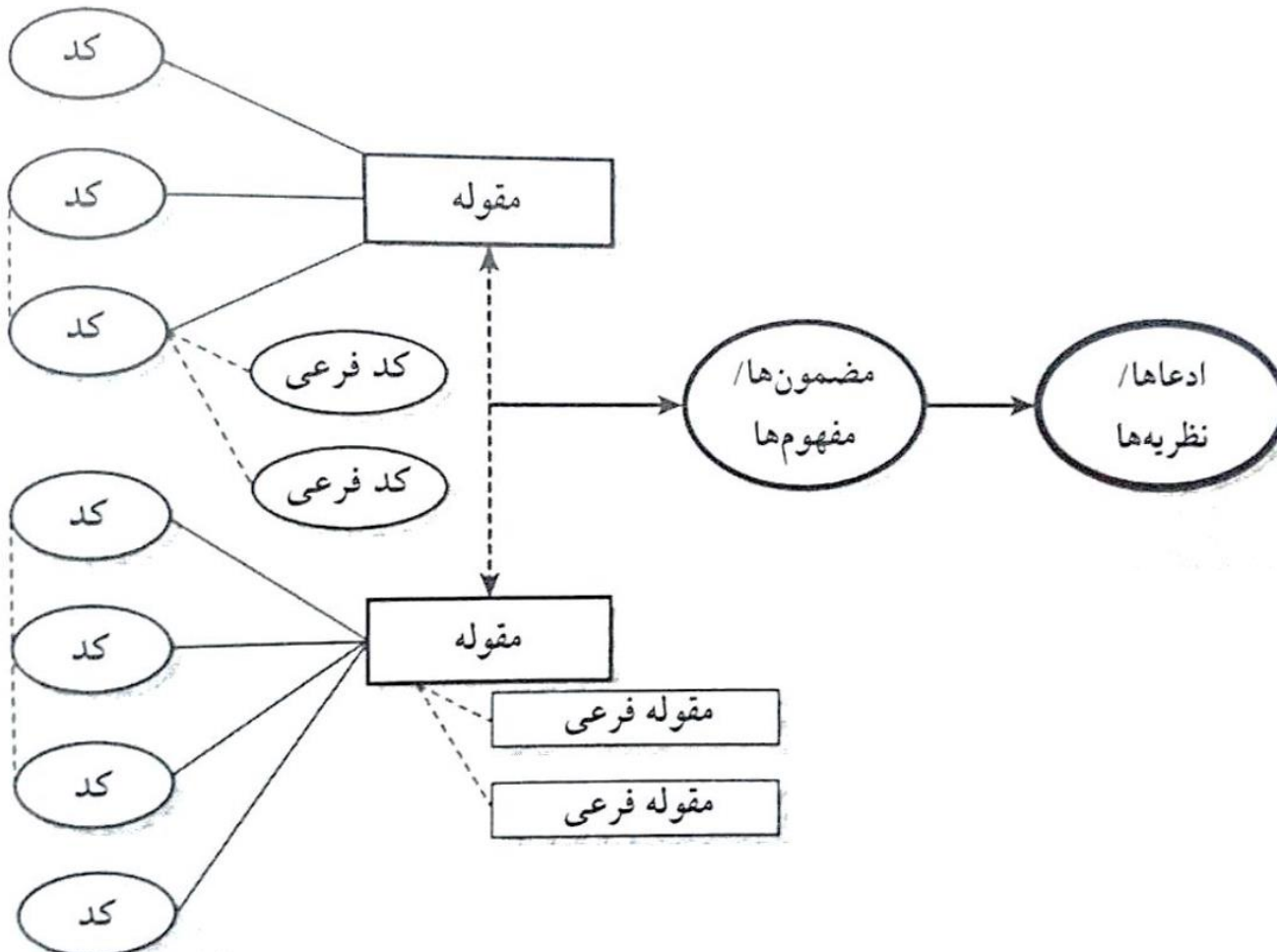
مراحل تحلیل محتوا

مرحله (۷) استخراج نتایج از داده‌های رمزگذاری شده:

- بررسی کردن مشخصات و ابعاد طبقه‌بندیها، تعیین کردن روابط بین طبقه‌بندیها، آشکار کردن الگوها و تست کردن طبقه‌ها در مقابل همه داده‌ها باشد.
- این امر یک **مرحله بحرانی** در فرآیند تحلیل است و موفقیت آن تقریباً هماهنگ با **تواناییهای استدلالیتان** خواهد بود.

مرحله (۸) گزارش روش و یافته‌ها:

- برای اینکه بررسی و تحقیق شما درست باشد، نیاز به این دارید که از شیوه و فرآیند تحلیلتان بصورت کامل و صحیح مراقبت کرده و گزارش دهید.
- ارائه کردن یافته‌های تحقیق از تحلیل کیفی محتوا دشوار است.
- تحقیق کیفی بطور اساسی و بنیادی، تفسیری است که **درک تئوری و شخصیتان از پدیده‌های تحت بررسی را بازگو میکند.**

کدگذاری = خانه آرایشی؟!

کدگذاری در دوره های بعدی مانند آراستن یک اتاق است. آن را می آرایید، یک قدم به عقب می گذارید، بعضی چیزها را جا به جا می کنید، دوباره قدمی پس می کشید، یک سازماندهی دوباره انجام می دهید و این کار را ادامه می دهید تا راضی شوید.

شیوه انجام کدگذاری

۱. دستی

۲. رایانه ای (Maxqda, Nvivo, Atlasti)

شیوه وزن دهی (مشخص کردن اهمیت یا وزن هر یک از بخش های کدگذاری شده در محتوا)؛

۱. فردی: در خلال کار با همکار یا فردی **صاحب تجربه** درباره **کدها مشورت** کنید. این کار راهی برای **اعتبار بخشی** به یافته ها است.

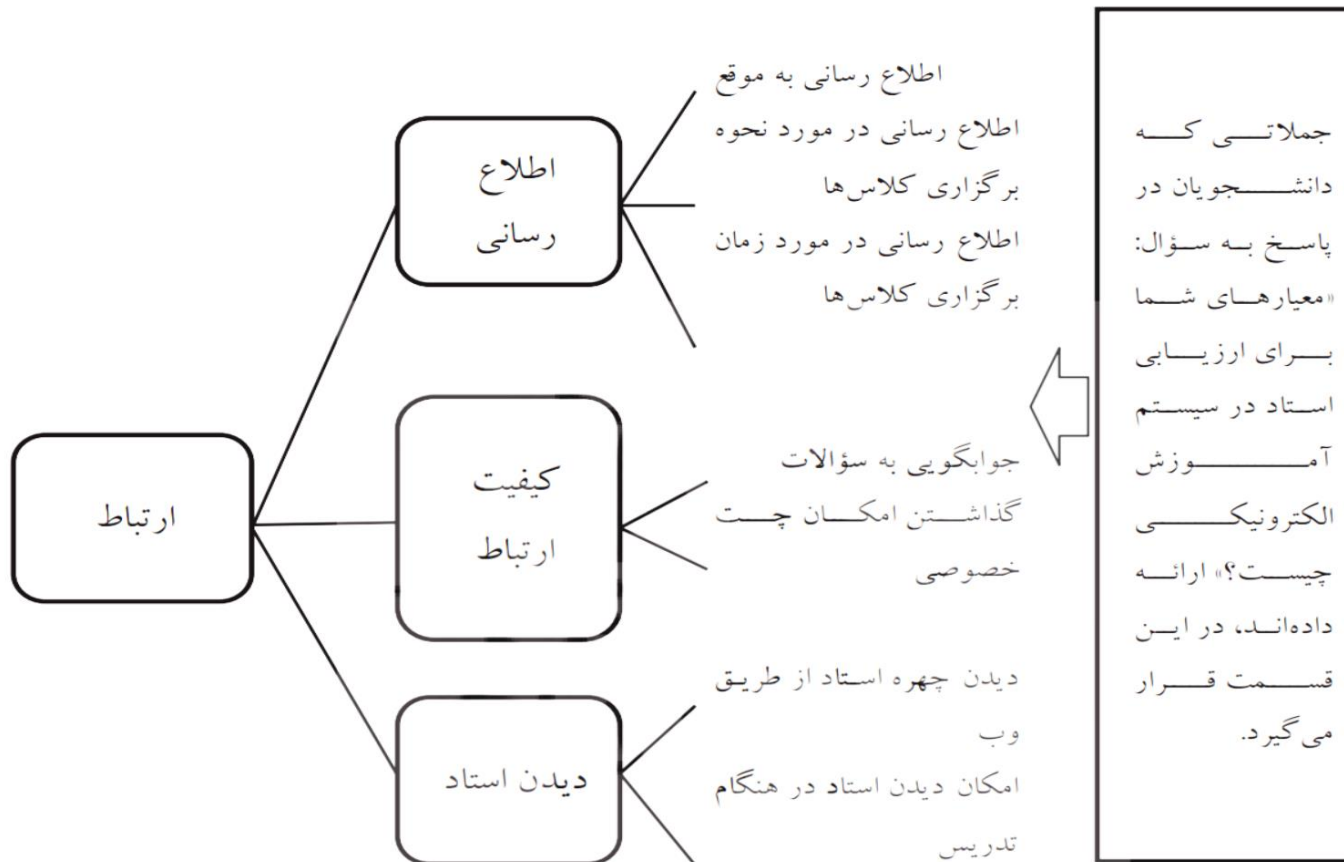
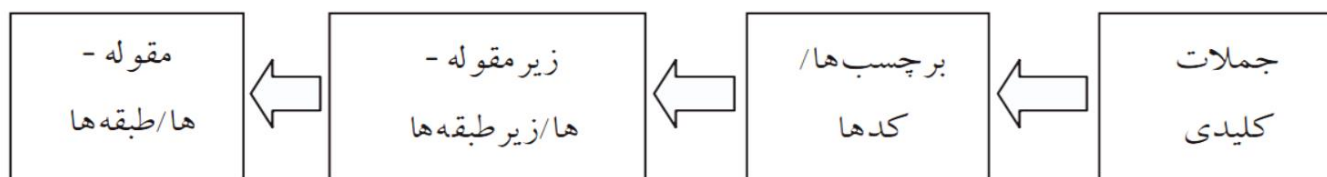
۲. گروهی (توافق میان کدگذاران از طریق ضریب کاپای کوهن، پای اسکات و ...)

- از مشارکت کنندگان بخواهید درباره تفسیرهایتان اظهار نظر کنند (**Member checking**)
- همزمان با نگارش مصاحبه ها کار کدگذاری را شروع کنید (درگیری اولیه)
- دفترچه ای درباره یادداشت های تحلیلی خود در حین انجام پژوهش به همراه داشته باشید.

مثال: تحلیل محتوای کیفی با رویکرد استقرایی

ردیف	جملات کلیدی متون (مصاحبه‌ها، مشاهده‌ها، اسناد)	برچسب‌ها/کدها	زیرمقوله‌ها/زیرطبقه‌ها	مقوله‌ها/طبقه‌ها
-۱	-۱	-۱	-۱	-۱
-۲	-۲	-۲	-۲	-۲
-۳	-۳	-۳	-۳	-۳
...

مثال: تحلیل محتوای کیفی با رویکرد استقرایی

مثال: تحلیل محتوای کیفی با رویکرد قیاسی

ردیف	نام طبقه	تعریف	مثال	کد
۱				
۲				
۳				
...				
	نام طبقه	تعریف	مثال	کد
	فردی	امکان به کارگیری روش تدریس به صورت فردی کاملاً وجود دارد، و هیچ	مواد درسی باید امکان اکتشاف شاگرد را فراهم کند (مانند سایت های تعاملی) تا	۱

آشنایی با نرم افزار های پژوهش های کیفی

- توصیه می شود در اولین تمرین های خود کدگذاری را روی نسخه چاپی و به صورت دستی انجام دهید.
- نرم افزارهای تحلیل داده های کیفی به تنهایی داده ها را برای شما کدگذاری نمی کنند و این کار به عهده شما است.
- توصیه و تجویز بهترین نرم افزار کاری نشدنی است.
- بهترین داور برای انتخاب نرم افزار، خودتان هستید.
- قابلیت جستجو در داده ها می توان به سرعت کلمه های موردنظر را جستجو و مشاهده، مقایسه کرد، ارتباط ها را دید و الگوها و روابط را شناسایی کرد.
- امکان رفت و برگشت سریع میان کدگذاری، یادداشت ها و الگوهای کشف شده را فراهم می کند
- امکان دیگری مانند حذف کد، نام گذاری دوباره، جابه جایی، ادغام، گروه بندی و ... را برای شما فراهم می کند.

- MAXQDA، یک نرم‌افزار تحلیل محتوا است که برای تحلیل و مدیریت داده‌های کیفی استفاده می‌شود.
- این نرم‌افزار برای پژوهشگران و دانشجویانی که در حوزه‌هایی مانند علوم انسانی، علوم اجتماعی، روانشناسی، آموزش، بهداشت عمومی و مدیریت فعالیت دارند، استفاده می‌شود.
- در حوزه تحقیقات پایه و کاربردی، تحلیل داده‌ها از اهمیت بسیاری برخوردار است. با توجه به حجم بزرگ داده‌ها و پیچیدگی تحلیل آن‌ها، استفاده از نرم‌افزارهای تحلیل داده مانند MAXQDA برای تحلیل آن‌ها ضروری است.

- این نرم افزار به کمک ابزارهای متنوعی که ارائه می دهد محقق را از ورود اطلاعات پژوهش کیفی و شروع تحقیق تا مدل سازی و تحلیل و نتیجه گیری یاری می نماید.
- پژوهشگران می توانند کلیه مدارک و مستندات پژوهش کیفی خود را در نرم افزار وارد نمایند و سپس با هرگونه رویه کدگذاری براساس روش کیفی مدنظر خود، کلیه مدارک را کدگذاری و تحلیل مفهوم نمایند.
- همچنین می توانند مفاهیم سطح بالا را براساس مدل ذهنی در نرم افزار مدل سازی کرده و تحلیل نمایند.

- یکی از بهترین و مشهورترین نرم‌افزارهای تحلیل داده‌های تحقیق کیفی است که امکان ورود داده‌های کیفی به زبان فارسی و تحلیل آن‌ها نیز در این نرم‌افزار فراهم شده است.
- یکی از مزیت‌های کلیدی این نرم‌افزار نسبت به نرم‌افزارهای مشابه آن نظیر **Nvivo** و نرم‌افزار مکس کیودا MAXQDA، سادگی محیط و سهولت کار با ابزارهای **ATLAS.ti** است.
- این برنامه با هدف سیستماتیک کردن فرایند آنالیز داده‌های پیچیده و بدون ساختار ارائه شده است.
- نرم‌افزار اطلس تی قادر است داده‌های استخراج شده را اولویت بندی کند، به آنها وزن بدهد و رابطه بین این داده‌ها را از طریق تکنیک‌های گرافیکی به زیبایی نمایش دهد.

ویژگی‌های نرم‌افزار

- قابلیت تحلیل کیفی داده‌های متنی، تصویری، صوتی و ویدئویی
- امکان تحلیل کیفی داده‌های آنلاین و نیز داده‌های برنامه‌ی **Google Earth**

آشنایی با مطالعات ترکیبی

تمایز بین تحقیقات کیفی و کمی دقیق نیست. بیشتر کارهای کیفی دارای نوعی تحلیل کمی هستند و برعکس.

Conduct studies
simultaneously

Ongoing qualitative
with multiple waves
of quantitative

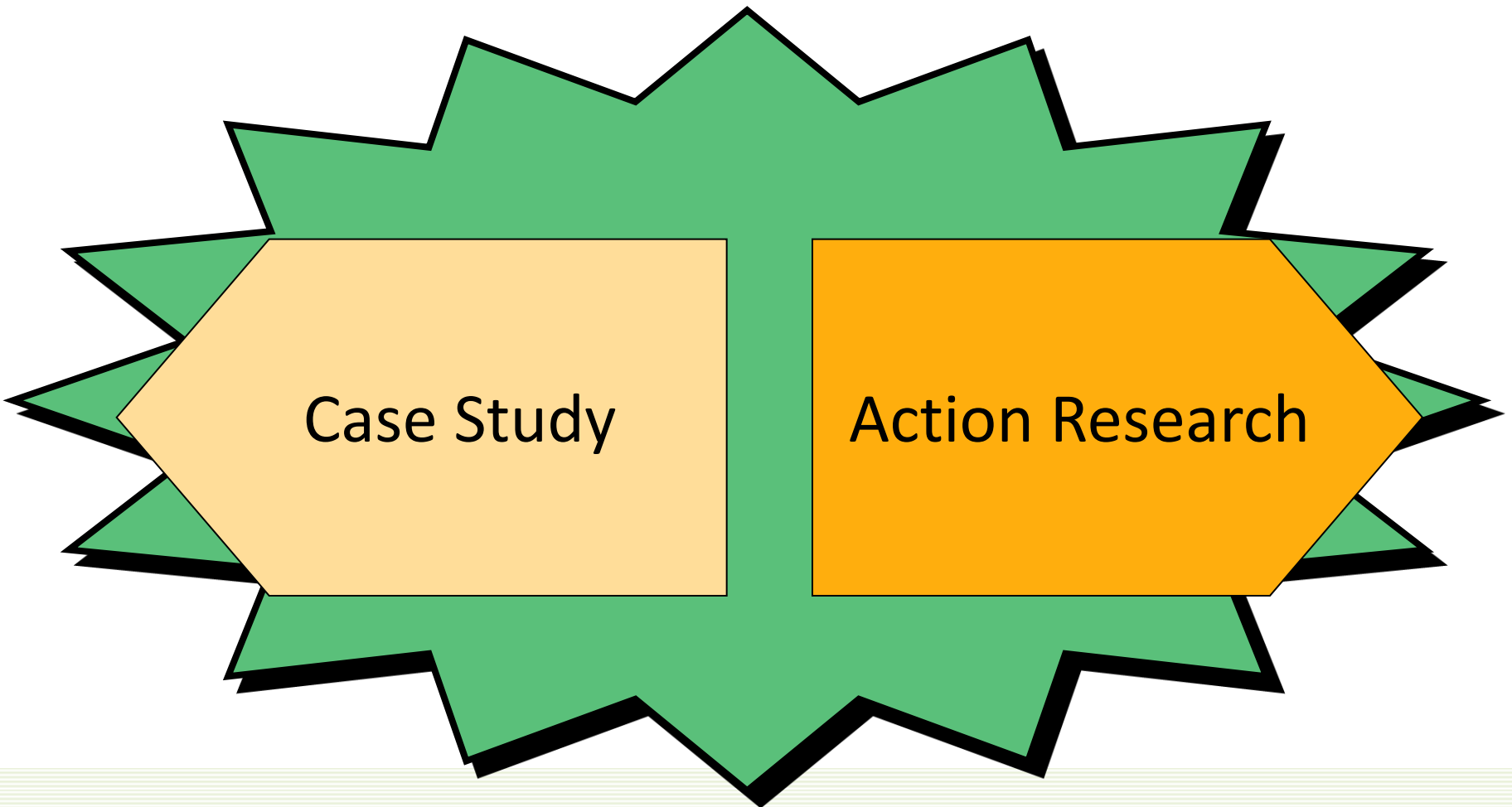
Perform series:
Qualitative,
Quantitative,
Qualitative

Quantitative
precedes
Qualitative

آشنایی با مطالعات ترکیبی

- روش های کیفی را می توان برای جمع آوری اطلاعات بیشتر و بهتر ترکیب کرد.
- **رویکرد سه سوسازی شناختی** یا **چند بعدی کردن روش (Triangulation)** مطالعه موردی: مصاحبه های فردی یا گروهی را با تجزیه و تحلیل اسناد و مشاهده ترکیب می کند.
- محققان **اطلاعات** را از بروشورهای شرکت، **گزارش های سالانه**، رسیده های فروش و مقالات روزنامه و مجلات همراه با مشاهده مستقیم استخراج می کنند و آن را با داده های **مصاحبه شرکت کنندگان** ترکیب می کنند.
- از شرکت کنندگان در مصاحبه دعوت می شود تا داستان تجربه خود را بیان کنند، با افرادی که انتخاب شده اند سطوح مختلف در یک سازمان یا دیدگاه های متفاوتی از یک موقعیت را ارائه می کنند. هدف به دست آوردن دیدگاه های متعدد از یک سازمان، موقعیت، رویداد یا فرآیند واحد در یک نقطه از زمان یا در یک دوره زمانی است.
- **اقدام پژوهی** برای رسیدگی به **مسائل پیچیده و عملی** که **اطلاعات کمی** در مورد آنها وجود دارد طراحی شده است. این شامل **طوفان فکری** و به دنبال آن تلاش های پی در پی **آزمون و خطا** تا رسیدن به **نتایج دلخواه** است.

Combining Qualitative Methodologies

گزارش تحقیق کیفی

گزارش تحقیق، یک مطالعه تکمیل شده است که یک تحقیق یا اکتشاف یک مشکل را گزارش می دهد، سوالاتی را که باید به آن پرداخته شود را شناسایی می کند و شامل داده های جمع آوری شده، تجزیه و تحلیل و تفسیر توسط محقق است.

ویژگی های گزارش کیفی

- یک مطالعه کیفی تا زمانی که گزارش تحقیق نوشته نشود کامل نمی شود.
- محقق داده ها را تجزیه و تحلیل می کند و تجزیه و تحلیل را در مراحل بازتابی عقب و جلو می نویسد.

- نوشتن گزارش بخشی از توسعه تفسیر داده ها است.
- نویسندگان یک راهنما است.

- کمک به خواننده برای دیدن تعاملات آشنا به روشی جدید

The Structure of Qualitative Research Report

Chapter
1

- Introduction (about one paragraph)
- **Problem** statement
- The **importance of conducting research** and **distinguishing** it from others
- **Aims** of research
- Hypotheses or **research questions**
- The **scope of the research**, possibilities and **limitations** of the research
- **Theoretical and operational definition** of **concepts** and variables

The Structure of Qualitative Research Report (Literature review)

Chapter

- **Introduction** (one paragraph)
- Review of (historical) texts, **theoretical framework**
- **Review** of the research done in Iran
- **Review** of research done in the world

The Structure of Qualitative Research Report (Methods)

- Introduction
- Type of research
- Research methods and steps
- Research community
- Research (sampling method and sample size, sample selection criteria)
- Data collection method
- Data collection tools
- Validation methods of research tools
- Data analyzing methods and tools
- Table of research variables
- Implementation limitations and generalization of findings
- Ethical considerations
- **Note: It is taken from the research proposal, but the tenses are in the past tense**

The Structure of Qualitative Research Report (Findings)

Chapter

4

- Introduction
- The findings are **divided according to the objectives**
- Tables and graphs (**explained in the text**)
- Each **subsection** must answer **at least one of the objectives**

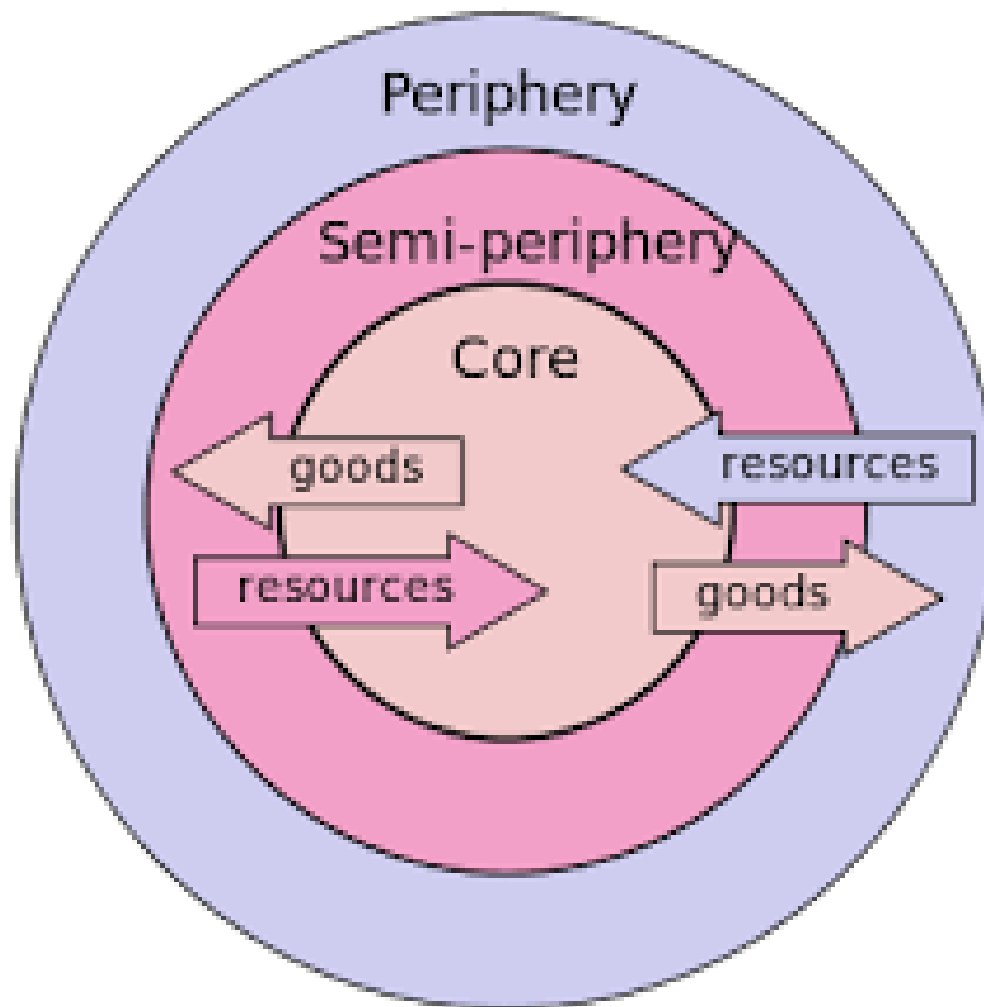
Finding

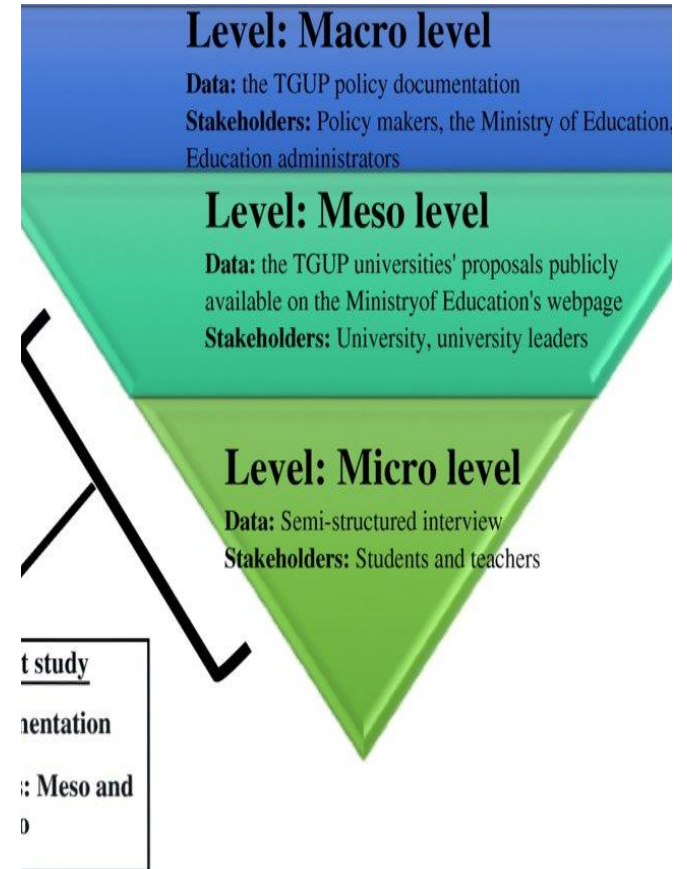
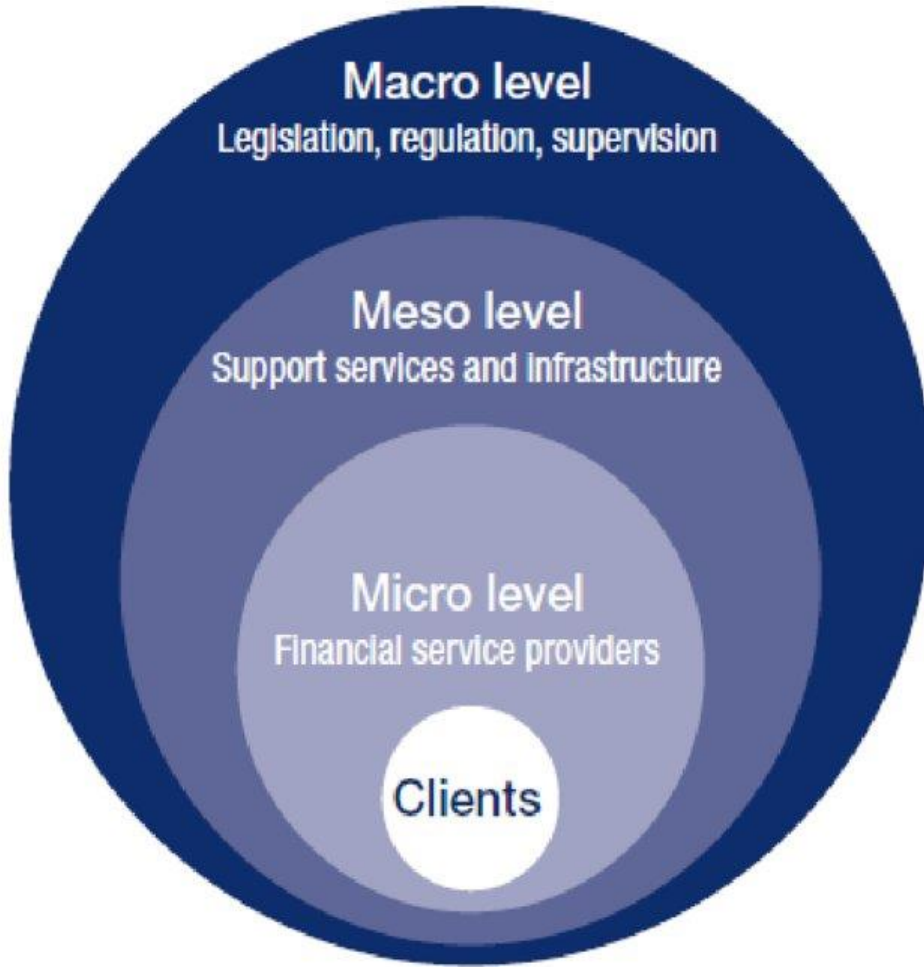
Organization:

- **Answers** to your **research question** = each subsection
- It is typical to have **three to five subsections**

Figures:

- A **visual representation** of all the **key concepts (Models and Frameworks)**
- Figures in qualitative research evince **greater diversity**
- Common visual tropes:
 1. Core-periphery relationships (inside-outside)
 2. Macro-micro relationships (up-down)
 3. Antecedent-consequence relationships (left-right placements)

Finding

Quotes:

- One type of **in-line quote** is an informant's **word or phrase** placed within an author's sentence.
- A second type of **in-line quote** is an informant's **sentence placed among the author's sentences**. A third type of quote, called a block quote, is anywhere from a paragraph to a long interview excerpt.
- A third type of quote, called **a block quote**, ranges from a **paragraph** to a long interview excerpt. (indented from the margins)
- When deciding how **much of a text or transcript to quote**, on the side of including **more text**

Tables:

- **Qualitative research** articles sometimes present **additional data** in tables.
- The most effective tables are **self-explanatory** with meaningful **column** and **row headers**.
- Use **consistent terms** across the tables, figures and text.

Block quote style

View

Edit

Morbi id lacus. Etiam malesuada diam ut libero. Sed blandit, justo nec euismod laoreet, nunc nulla iaculis elit, vitae. Donec dolor. Class aptent taciti sociosqu ad litora torquent per conubia nostra, per inceptos hymenaeos. Vivamus vestibulum felis nec libero. Duis lobortis. Cum sociis natoque penatibus et magnis dis parturient montes, nascetur ridiculus mus. Nunc venenatis pretium magna. Donec dictum ultrices massa. Donec vestibulum porttitor purus. Mauris nibh ligula, porta non, porttitor sed, fermentum id, dolor. Donec eu lectus et elit porttitor rutrum. Aenean justo.

Ut ut magna. Aliquam tempor cursus dui. Integer pulvinar enim in pede. In erat lacus, blandit a, interdum sit amet, iaculis non, massa. Pellentesque tempus lobortis velit. Suspendisse potenti. Aenean vehicula ante vitae purus. Mauris risus risus, tempus eu, adipiscing nec, porttitor vitae, pede.

Quisque at arcu. Vestibulum nonummy. Vivamus nisi magna, congue eget, molestie ac, ornare in, velit. Nam sit amet nulla sed dolor fermentum varius. Integer ligula nunc, egestas in, dictum quis, tempor eu, nisl. Nullam semper. Donec sodales, lectus in consectetur nonummy, sem quam ultricies urna, at suscipit elit urna ac augue. Sed est risus, pulvinar ac, semper at, rhoncus dapibus, metus. Praesent a massa vel felis nonummy convallis. Suspendisse potenti. Maecenas eu

Author of
the quote

Signal phrase
(your words)

Curved quotes (" "),
not straight ones (" ")

participants described one of the immediate effects of drinking a can of coke: "Because
you have just swallowed your entire daily intake of sugar, your liver goes into overdrive and
turns sugar into fat."¹

Footnote number in
superscript

Replace original
punctuation with
a period

Note: for longer passages, you
may need to use a block quotation

Finding

Theorizing:

A three-part approach as the “Claim, Data, Elaboration” sequence

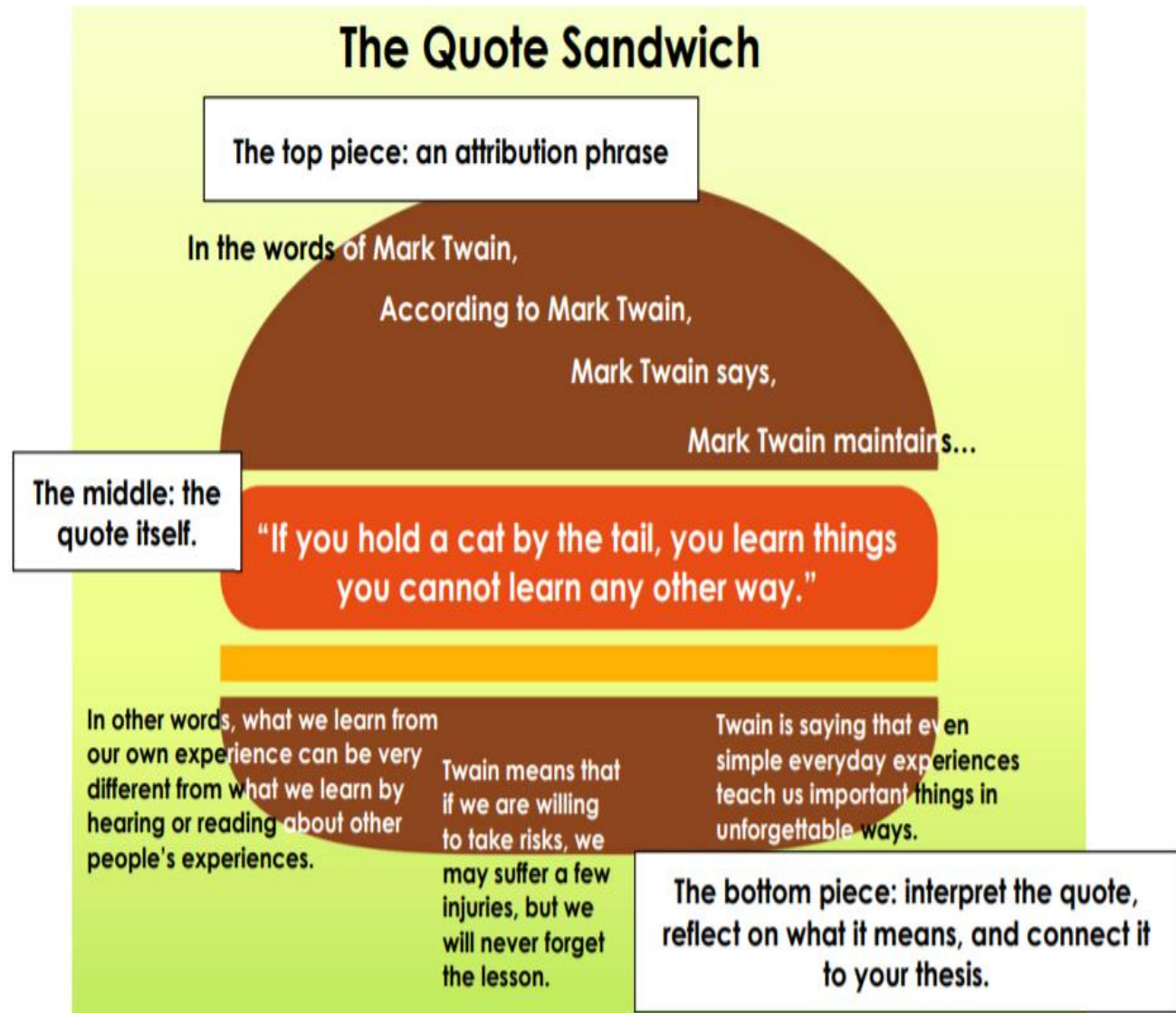
- (1) First, it states your theoretical claim
- (2) Providing data to support your claim
- (3) Elaborating on how your assumptions, data and interpretations collectively justify your claim

A three-part approach as the “Expectation, Data, (Dis) Confirmation” sequence

- (1) Elaborating on your initial expectations based on conventional wisdom or prior research
- (2) Offering data that address those expectations
- (3) Concluding with (dis) confirmations of those expectations.

Data sandwich

(Golden-Biddle and Locke, 2007).

Quoting Participants

- Using quotes **strengthens analysis**
- Provide frame of **reference** for quote
- **Interpret** all quotes
- Find **balance** between **quotes** and **your description** and analysis
- **Short quotes** are better than long ones
- Use only the **best quotes**

“

Ruth Finnegan

Why Do We Quote?

The Culture and History of Quotation

”

The Structure of Qualitative Research Report

(Discussion and conclusion)

Chapter

5

- Introduction
- **Analysis of research findings** in relation to (objectives, hypotheses and questions)
- **Discussion and interpretation** of results
- Using other **people's research** to refute or support the obtained results
- Emphasis on **new and important aspects** of research
- The **suggestion** of the researcher in connection **with the results of the research**
- The researcher's suggestion for **future research**

Analysis

- In a qualitative research report, it needs to contain a **good** deal of **discussion**
- So it is more likely to be called Analysis or Findings (**or Findings and discussion**) than Results.
- When presenting the **quotations** providing examples of the themes, it is necessary to introduce and **discuss them to some extent.**
- It is also necessary to consider the **findings** in the light of the **literature reviewed** in the **introduction section.**

Discussion

- ✓ **Most critical part** of the report

Ask yourself:

1. What are **the key concepts** in the study?
2. How do **my findings** shed light on these **concepts and the topics** studied?
3. What has become of **my original research question(s)** and the literature regarding it?

Suggested content:

1. The **relationship** between the work done, the original research question(s) and the previous work done (a.k.a. the literature)
2. **Limitations** and what you would have done differently
3. Any **implications** for **policy and practice**
4. **Further research** needed

Discussion (Tips for writing)

1. In general **avoid** using **subheadings**
2. Write **clearly**
3. Do not make **grandiose claims**
4. **Convince** the reader
 - **The reader** not only needs to know **why** you interpreted the data the way you did, but must **believe it!**

Designing and explaining a model

- The result of the analysis of findings and discussion and conclusion can be in the form of designing and explaining the model in the desired society
- Validity of the model in society
 1. **Experience:** Put it into practice, if it is successful the pattern is valid
 2. **Test:** use of statistics and mathematics
 3. **Delphi method:** you submit the model in several stages to the opinions of experts
- Consensus of opinion (75%) (previous definition in the working method) or calculating the Kendall coefficient

ملاحظات اخلاقی در پژوهش های کیفی

- در تحقیق کیفی، نباید شرکت کنندگان در جریان تحقیق و یا حتی بعد از آن آسیبی ببینند.
- توجه به این نکته اصل "عدم ضرر و زیان" را حمایت می کند.
- اگر محقق حس کند که مصاحبه باعث بروز مشکلاتی می شود که عواقب بدی برای شرکت کننده به دنبال دارد، باید در پی محافظت از شرکت کنندگان برآید. این کار می تواند خاتمه دادن به مصاحبه یا مهیا نمودن مشاوره و پیگیری باشد.
- محققین باید از شرکت کنندگان رضایت نامه دریافت کنند. در این صورت اصل "اختیار" رعایت می شود.
- محققین باید به شرکت کنندگان اطمینان دهند که محرمانه بودن و گمنامی آن ها رعایت شده و با آن ها با احترام برخورد می شود.

Thanks for your attention